LA ÎMMORMÊNTAREA

REPOSATULUI

JOANNE VACARESCUL

ORAȚIŎ FUNEBRA.

Pronunțiată

de

J. Heliade Radulescul.

LA 5 MARTIE.

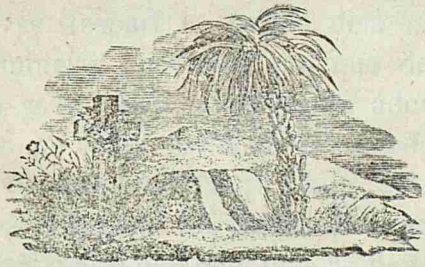

BUCURESCI.

In Typographia I. Heliade si associați.

1863.

www.dacoromanica.ro

LA ÎMMORMENTAREA
lui
IOANNE VACARESCUL.

«Eu sunt Invierea şi Viaţa; quel que
«crede întru mine, de va şi muri
«viu va fi.» [Ioanne Cap. XI, vers 25[

In tot d'auna se cuvine a ne aduce a minte şi a repetà cuvintele aquestea alle Mântuitorului Lumii, iar mai vîrtos quând se despart cu corpul dela noi Fiii Luminei şi ai Cuvêntului que destéptă popoli şi le arată callea vieţei adevĕrate. Attunci pe lûngŏ credinţă ni se adaoge şi convicţia quŏ Invierea şi Viaţa nu póte fi de quât Cuvêntul lui Dumneḑeu que viaḑă întru noi, şi quŏ quel que crede şi trăiesce într'ênsul, de va şi muri, viu va fi în etern.

www.dacoromanica.ro

De n'ammu fi avut înainte Historia Lumii în genere și a Bisericei în parte, în quare vedem viața eternă a Apostolilor și Martyrilor, a sapienților și heroilor, a legiuitorilor și virtuoșilor; de s'ar fi mărginit cunoscințele nóstre numai în tradițiunile de quâți-va secoli dela părinții nostri, tot ne ammu fi convins quŏ quel que crede și trăiesce în Cuvêntul creator al lui Dumnedeu aquella nu móre, ci viu este în eternu.

Bărbatul quare peste o jumĕtate de secol trăi în midlocul nostru, Ioan Văcărescul que astădi se desparte dela noi cu corpul, îl mai avem puțin înaintea nóstră qua să ne dea quea mai fericită occasiŏ a ne încredința quŏ quel que trăiesce în Adevĕr și Cuvênt nu móre, nu se desparte dela noi cu spiritul, ci în etern geniul sĕu va fi între Români.

N'am venit a facce Biographia întrégă a Reposatului; Timpul și spațiul nu mĕ iartă; și nici nu voiu a îngreuià durerea quellor que îl plâng. Biographia sa întrégă o voiu da cu altă occasiŏ.

Veniiu a învederà puterea Cuvêntului

www.dacoromanica.ro

şi eternitatea lui; veniiu a consolà pe quei que plàngu pe reposatul, şi a vorbì de Văcărescі în genere.

Originea aquestei famillie illustre în historia nostră este din Făgăraş; străbunii Reposatului trecurŏ de peste Carpaţi, de o dată cu duca de Făgăraş, Radu Negru, descidentul Nigerilor Basarabi, şi furŏ dintre primii fondatori ai Domniatului Românieі. In tóte generaţiunile de attunci Făgărescii que dupŏ timp devenirŏ Văcărescі, se distinserŏ prin bravură, prin eruditiŏ, prin pietate, prin serviţuri eminenţi que addusserŏ Patriei cu mintea şi cu braţul.

In grandiósa şi plina de lupte epochă a lui Michaiu Bravul, Pătraşcul Văcărescul se illustrò între quei înţellepţi şi bravi, şi ajunse la gradul de Ban al Craiovei, de guvernator al Olteniei, numai prin serviţiurile salle îndelunge, prin talentul şi eruditia sa.

A fi mare în timp de glorie, quând epocha facce pe ómeni mari, quând mărimea este în aerul que resuflăm, quând heroismul, cà o contagiŏ divină, trecce din sufflet în sufflet, din inimă în inimă, şi -fiă

www.dacoromanica.ro

quare arde de setea de a devenì martyr, bărbat sau femee, matur şi june, şi ênsuşi verginea quea mai timidă, şi ênsuşi pruncul quel mai fără prevedere; a fi mare atunci, este a fi o parte admirabile dintr'un tot glorios, plin de fapte şi de ómeni mari. Este atât de natural quât nu este nici de cum difficil. Ast-fel se vĕdu primii chreştini în trei sute anni; ast-fel se vĕdu Romanii dela Aurelian pînŏ la Radu-Negru, şi dela aquesta pînŏ la Constantin Brâncoveanul.

Quând ânsĕ totul se degenerĕ desecat de viaţă naţionalĕ, quând totul geme cà într'un vis dureros, quând Străinul usurpă Domnia şi Episcopia Patriei, quând drepturile tóte sunt alle Străinului împilător şi datoriele tóte alle Pământeanului împilat; quând numele de *Român* ajunge a nu mai însemnà de quât *sclav*, *innobil*, lucrul altuia; quând usurpatorul din preună cu moşia ne smulge şi suffletul de Român, ne corumpe pînŏ acolo întru a ne fi ruşine cu numele naţional şi cu limba părinţilor nostri, şi ne degradă pînŏ întru a devenì instrumentul infamiei, împilătorul fraţilor no-

www.dacoromanica.ro

stri; attunci se cunósce que va să ḑică a fi mare într'o epocă atât de mică.... Attunci Cuvêntul lui Dumneḑeu cu quât se retrage şi se depărtéḑă din glóta adulătorilor corrupţi şi corruptori, cu quât se depărtéḑă din lupanalele curtesanilor şi camarillei, cu quât se depărtéḑă de Cărturari şi de Pharisei, cu atâta se restrînge şi se condésă, qua să ḑicu aşà, se concentră în vasele allese alle Provedinţei: schinteie cu schinteie sacră, que erà respândite în tot omul, se adună, cà într'un singur focar dătător de viaţă, în inima vre unui alles al lui Dumneḑeu.

Ast-fel vine o epochă în Gomorra unde tot Adevĕrul şi Dreptatea se concentră într'un singur Loth; ast-fel vin epoche în Iudeea quând tot Adevĕrul şi Cuvêntul se pun cà spiritul Domnului numai peste quâte un prophet persecutat; ast-fel de epochă face pe Isaia a strigà despre corpul soçial, quŏ tot este plin de vulne, tot este în cangrenă dela cap pînŏ la picióre; nu mai este loc sănĕtos nici quât să pui degitul, nici unde să pui balsam, nici oliu nici legăminte, ci tot ast-fe

www.dacoromanica.ro

fu epocha de durerósă memoriă a Fhanarioţilor, quând cu secului trecut apparù, de o dată cu Philaret al Severinului sau al Rômnicului, un descindent al Văcărescilor, Banul Ienache Văcărescul.

În ellu se personificò spiritul Românici, el singur simţì durerea despre decădérea Românului. ruşinea pentru disprețul în quare ajunsese limba naţionale, ellu o măltò prin poesie, ellu îi arătò nobila origine prin prima Grammatică română. Aquest mare monument litterar, aqueastă operă fu publicată în annul 1787 în doĕ ediţiuni, una în typographia Rômnicului şi alta în Vienna [1]). Pe quând bărbaţii quei mari ai Françei preparà o revoluţiò mare que avea să trécă prin focu şi prin apă, prin plumb şi ghilotină, prin resbellul civil şi de din afarŏ mii şi mii de păcătoşi şi de drepţi înpreună, mii şi mii de heroi şi de

---

1) Pentru que în aquellaşi timp tot de o dată doĕ ediţiuni? — Bărbatul nu erà numai litterator; erà şi politicu mare; voind a străbatte şi între Români de dincolo de Carpaţi schinteca sacră a regeneraţiunii, a consciinţei de sine, făcù a se typări Grammatica sa şi în Vienna.

www.dacoromanica.ro

codaci, Ienache Văcărescul mai mare de quât toţi quei mari ai Revoluţiunii françese, preparà singur, fărŏ concursul şi ajutorul nimului, o revoluţiŏ şi mai mare, numai prin limba Părinţilor sei, prin Cuvênt, o revoluţiŏ de regenerarea Românieĭ, o revoluţiŏ que nu uccide, ci înviadă, şi facce a trăi. Cuvêntul que vià într'ênsul, zelul sĕu preparà callea naţionalităţii; nu întârdiò ânsĕ a deşteptà urra usurpatorilor phanarioţi quari îl persecutarŏ pînŏ a'l uccide prin venin. Singurul Testament que lăssò la filii sei Alexandru, Nicolae şi George cum şi la toţi descindenţii din aquestia fu în versurile următóre:

Urmaşilor mei Văcăresci
Lassu voĕ moştenire
Crescerea limbei Românesci
Ş'a Patriei cinstire.

Alexandru, de şi demnu filliu al tatălui sĕu şi în eruditiŏ şi în talent şi în dorul de a împlini testamentul părintelui sĕu, nu putù ânsĕ continuà mult missia întru a cresce limba română; quŏci urra şi intrigele străinilor usurpatori îl făcurò a perì de timpuriu dintre Români şi a lăssà o

www.dacoromanica.ro

vĕduvă junĕ cu trei copii unul de quât altul mai mici: primogenitul fecior, Ioan Văcărescul reposatul que stă înaintea nóstră, şi doĕ copille Maria şi Elisabeth.

Aquest copil devenì june şi bărbat, şi cu quât se desvoltà într'ènsul sciinţele şi cultura limbelor clasice antice şi a quellor mai eminente moderne, cu atâta se desvoltà şi amorul patriei, ardórea şi nobila ambiţiŏ întru a cresce sau a dà educaţia limbei române, întru a deşteptà simţirea Românului spre tot que è mare şi naţional. Instrumentele que îşi allesse spre scopul sĕu, în aquel timp de decadenţă generale, furŏ Poesia, Schólele şi Theatru, tóte îndreptate de Religiŏ.

Alliat prin demna sa suror Maria cu fam'llia Bălăcenilor, al quărora cap erà Banul Constantin, ephor al schóleler sub beiul Caragià. Poetul Ioan Văcărescul făcù cunoscinţă cu reposatul întru fericire George Lazăr que attunci venisse persecutat din Transylvania, şi sciurŏ amèndoi a deşteptà nobila ambiţiŏ a banului Bălăceanul spre a întemeià în St. Sava prima schólă de Mathematicc, de Phiosophie, şi de

www.dacoromanica.ro

Theologie în limba română. Quâte produsse aquea schólă se sciu de toţi. Fără Ioan Văcărescul nu s'ar fi putut inspirà Constantin Bălăceanul, şi fără aquesta, George Lazar n'ar fi avut unde să'şi plece capul între fraţii sĕi în România dominată de Phanarioţi şi administrată de Români degeneraţi quăror le erà ruşine a vorbì şi cugetà românesce, şi quari strigà în divanul domnescu quŏ este peste putinţă a se predà sciinţele în limba română. Fără Lazăr şi aquea schólă, noi pînŏ astădi n'ammu fi avut consciinţa de queea que ammu fost, de queea que suntem şi de queea que ammu puté devenì.

In timpul lui Caragià, quând se promulgò Condica que pórtă numele aquestui beiu, Ioan Văcărescul fu invitat, cà poet, a facce versuri dupŏ datine sub stema ţerrei que purtà insemnele Românièi quari din Acquila chreştină (cu crucea în gură) se degenerasserŏ într'un Corb cu *topuzul* şi cu paloşul în ghiare. Curtesanii sperà póte dela poet nisce laude banale, vre o odà spre glorificarea beiului străin. Poetul ânsĕ mai 'nainte de tóte simţì quŏ

www.dacoromanica.ro

maintea Dreptăţii divine şi umane, avea să spuiă quŏ Românul singur este moştean al României, şi quŏ Acquila romană n'a fost nici o dată corb, passere de pradă peste cadaverul României. El regretà quelle perdute, şi maintea împilării strigà:

Ah! de ammu puté ne dobândì
Şi quâte avem perdute,
Attunci que duhuri n'ar gòndì
Que guri au mai fi mute?

Mute erà tóte gurele attunci, unele de innoranţă şi altele de corrumpţiŏ subt aquel jug umilitor; singur cà un profet în deserturi strigà attunci aquella quare venisse a ne deschide ochii şi gurele şi a ne facce pe noi aqueştia a vorbì şi a cugetà românesce; şi mai adăogià, uitânduse cu durrere la Corb;

Attunci şi aquest Corb sĕrman
Iar Acquilă s'ar face;
Ş'ori-que Român ar fi *Roman*
Mare 'n resboiu şi pace.

Dispăiù Corbul phanariot la vocea Vatului inspirat; şi unii voirŏ a'l prefacce în *Vultur*, iar passere de răpire. Nu strigà poetul; *acquilă*, acquilă romană, pas-

www.dacoromanica.ro

sere imperială, symbol quare demonstră quŏ Românul este *Roman baptesat.*

Mai târdiu quând Acquila cruciată își allinò svolul peste stindardele oștirii române, profetul regenerațiunii veni a'și salutà aspirațiunile realisate cu marșul de invitare la filii României spre a se punne sub stindardele ei:

La rènd Românilor eșiți,
Mergeți pe calle drèptă;
Slava strămoșilor vestiți
In calle vĕ astéptă.

N'a fost o questiŏ, n'a fost un objet din quâte constitue o Națiŏ la quare să nu fi cugetat demnul moștenitor al geniului Văcărescilor, și la quare să nu fi luat inițiativa spre a'l facce cunoscut Românilor;— Scrisele salle învederĕdă veghieri îndelunge, elaborări consciințióse; faptele salle învederĕdă stăruință, sacrificiuri mari.

Pentru theatru național, âncŏ de mai nainte de soçietatea philarmonică întemeiată la 1830, âncŏ din annul 1818, pe quând o soçietate de amatori greci formarŏ quâți va diletanți pentru un theatru hellenicu, Ioan Văcărescul tradusse pe Regulu, Her-

www.dacoromanica.ro

miona şi Grădinarul orb din limba germană, şi pe Britanicu dela *Racine* pentru theatru român, şi încuragiò pe reposatul Erdeli collegul lui G. Lazăr a traducce pe Avarul dela Molière quare se şi representò în annul 1818. Cu aquest an se auḑì pentru prima óră pe scenă limba română, prin junii elevi din St. Sava.

In revoluţia din annul 1821, Ioan Văcărescul fu în partea quellor que făcea causa commună cu T. Vladimirescul que venià de peste Olt spre Domnie română; iar nu cu Hypsylante que venià de peste Pruth spre a ne facce a schimbà jugul dupŏ politica străină.

Poesiele salle întitulate *Sfătuiri patriotice* scrise în anul 1821 attestă, învederédă principele, politica pură naţională, opiniunile, cugetările, scopurile aquestui mare bărbat al aquellei epoche. Toţi legiuitorii au fost propheţi, adicŏ toţi au căutat să fiă creatori, sau *poeţi* [1].

1). Poet în limba sa de origine însemneaḑă *creator*, şi daqua nu toţi poeţii sunt legiuitori; puţin are d'a se asteptà dela legiuitorii que nu sunt mai naînte de tóte poeţi sau creatori. Vai de Naţia cu legiuitori neinspiraţi, reci speculatori, şi fără rerunchi.

www.dacoromanica.ro

La introducerea Regulamentului Organicu, la presciința despre articolul destinat spre a ne răpì autonomia, Ioan Văcărescul fu singur que avù curagiul a protestà între 200 de mii de baionette de ocupaţiŏ, în miḑlocul collegiului electoral al Boierilor quŏ nu recunósce de legitimă o adunare legislativă presidată *de un consol străin*; quŏ presidentul legitim al corpului legislativ al Românieĭ nu póte fi de quât Metropolitul, que erà attunci exilat; Ioan Văcărescul, fu unul din aquei şése boieri quari nu susemnaserŏ Regulamentul numai pentru quŏ avea scire despre aquel articol atât de fatal drepturilor quellor mai sacre alle Românieĭ; şi sufferì exiliul, în intervallul pe quând Bĕtrânii sĕi şi ai ţerreĭ cà Banul Gr. Brâncoveanul, Banul Barbu Văcărescul, Banul C. Bălăceanul, Vornicul C. Câmpineanul murià unul dupŏ altul qua să nu pótă spunne Românilor quŏ li se smulge autonomia.

Eram pré june attunci, şi cà admirator unui assemenea heroism, a cătat să am şi eu parte în sufferinţele persecuţiunii que urmăriâ pe ori-quine ar fi professat

www.dacoromanica.ro

sau admirat nisce assemenea fapte patriotice. Unii murirŏ, Tu Ioane, fuşi exilat, eu fuiu calomniat. Acum în momentul aquesta esci înaintea lui Dumneḑeu şi a tot Adevĕrului pe façă. Dumneḑeu, Tu şi calomniatorii mei ènsuşi sciţi tot adevĕrul innocenţei melle. Calomniatorii mei, n'au fost de quât ènsuşi carneficii tĕi şi sateliţii şi instrumentele lor. Pentru quâte au făcut în contra mea 'iam iertat; iar pentru quâte au făcut în contra Ta, şi a quellor reposaţi în timpul exiliului tĕu, că spectator, că judecător aquellor fapte, nu'i pot iertà de quât quând îi va iertà Dumneḑeu que vede şi judică tóte. Şi Dumneḑeu nu'i póte iertà că judicător drept, quŏci attunci ar semenà complicele lor. Eatŏ causa pentru quare neîncetat am fost şi sunt cu atâta vehemenţă în contra carneficilor tĕi şi ai aquestei naţiuni martyre.

———

Ammu vorbit de poetul martyr să ne înturnăm iar la poetul român. De va străbatte quine-và tóte poesiele Văcărescului Ioan, mai tóte pórtă sigilliul quel mai sacru al Pietăţii, al Religiunii. Nici geniul,

www.dacoromanica.ro

nici amorul, nici aspiraţiunile salle, nici patriotismul sĕu, nici Adevĕrul, nici ênsusi jucăriile salle, pare quŏ ar fi ḑis poetul quŏ nu sunt întregi de nu vor fi chreştine, de nu vor avé sigilliul onctiunii pietăţii[1]). Aquì se cunósce adevĕratul Român: Limba, Religia, şi Legile sau Datinele que singure constitue o naţionalitate furŏ objetele de quari tot d'auna se occupà şi se inspirà

---

1). Fŏră a vorbi de poesiele pure religióse cà *Adevĕrul*, Rugăciunea, Hymnele, inchinăciunea neleginţilor, Sânta Biserică, Elegia la mórtea Mamei salle, etc. etc. să védă quine-va ênsuşi în Primăvéra Amorului, quŏ şi ênsuşi în deliriul junetelor, Văcărescul nu uită pe Dumneḑeu. Dupŏ que îşi descrie moşia Văcărescii de lângŏ Tîrgovişte que începe cu

Se întinde o câmpie
De sub pôle de Carpaţi
Câmp deschis de vitejie
La Românii lăudaţi,

Dupŏ que îşi descrie petrecerile naîve şi câmpestre la câmp, la vênătóre, în simpla sa căscióră, în meditaţiunile salle, termină:

Attunci cu încredinţare
Deslusam un vécu mai bun
Cu a quarui aşteptare
Rĕul ómenii suppun.
D'amĕnunt privind natura,
Planeţi, Resărit, Appus,
Stam privind aşà natura
Quine-ar fi învêrtind de sus.

www.dacoromanica.ro

litteratorul şi poetul, *Părintele poesiei Române* [2]).

Operele lui stau de faţă, suffletul lui este într'ènsele şi và vià în etern între Români. Se succedurŏ generaţiuni, muriră şi muriră milliarde de Români dela Trajan şi pînŏ astădi, se stinserŏ atâtea famillie şi li se uitarŏ şi numele; numele ânsĕ, suffletul, geniul Văcărescilor nu perì; în eteruu và fi între Români; şi numai pentru quŏ au fost filii Cuvêntului, au creḍut şi au trăit în Cuvênt quare este lumina şi viaţa lumii.

Intr'o epochă atât de tempestósă, şi plină de sufferinţe cà aquceа în quare se născù Ioan Văcărescul, quŏci se născù în scutece de dolliu, qua să ḍicu aşà; într'o epochă în quare debutò cà june şi trăi cà bărbat, cu un sufflet atât de simţitor la starea Patriei, cu o inimă atât de generó-

Quâtă slavă se cuvine
La unul cà ellu o dam
Şi 'nsu'mi mulţumit cu mine
Mĕ ducém de mĕ culcam.

2). A punne versuri adornate de geniu şi de artă pe pétra tumulară este qua şi quând ar voi să dea reliev numelui quellui reposat. La bărbaţii mari è de ajuus a se inscrie numele lor:

Aquì jace I. Văcărescul
PaterPoeşiœi românœ.

www.dacoromanica.ro

să şi devotată, cu un geniu atât de fecund şi activ, quâtă agitaţiŏ, quâte dureri, quâte tentaţiuni nu sufferì bărbatul! quâte lupte nu desvoltò cu bărbăţie! quâte persecuţiuni nu bravò cu heroism! — Quine cunósce poesia sa întitulată *Sórta în viaţă*, vede pe poet descriindu-se pe sine âncŏ de june; pentru quŏ nu putea să aibă mai mult de doĕ-ḑeci de anni quând a compus'o. Poetul îşi arată aquì sufferinţele sale proprie, sensaţiunile şi impressiunile sale, dorinţa de a scăpà de aquea lume.

Sufflet altul n'are
Chin ast-fel de mare,
Focu ast-fel de greu.

Trăiescu mórte vie,
Fără să mĕ scie,
Altul de quât eu.

Şi dupŏ que voiesce a arătà que è mai sus de sphera umană, quŏ tóte sunt accoperite acolo; dupŏ que arată quŏ:

Unde queri dreptate,
Surdă reutate
Nu'ţi dă nici respuns,

www.dacoromanica.ro

descinde apoi în societate și adaoge:

Vii la omenire,
Mai grea nesimțire,
De pétră sunt toți:

Mai d'apprópe rude
Mai reu nu te-aude,
D'ai strigà quât poți.

Nu găsesci ființă
Să aibă credință
Nici într'aquel ceas,

Quând paharul morții
Stă în pragul porții...
Alt que-a mai remas?

Quŏci nu am putere!
Să trecu pîntre sphere
Dór va fi vr'un locu

Unde nimeni face
Altui que nu'i place
. . . . . .
Un locu pré departe
De vecinica mórte...,

Acum esci acolo filiule al Văcărescilor, acum străbați spherele, aquelle stelle strălucitóre, aquei sori dătători de lumină;

www.dacoromanica.ro

acum esci la locul aquella depărtat de orique sufferință, depărtat de *vecinica* móte, In junețele talle vibrà sub degitele'ți înfiorate de durere córde de metal alle lyrei que resunà sufferințe; acum te aștéptă Harpă aureă de Seraphimi que allină ori-que durere, spre a intonà hymnul păcii, hymnul laudei, hymnul propheției pentru un viitor mai ferice al tutulor filiilor tĕi spirituali, al Româuilor în genere voiu să ḑicu.

Quând te-am vĕḑut, quând te-am audit àntĕia dată în debutul meu în lume, eram copil cà de cinci-spre-ḑece anni, fuiu trimis de părinții mei la reposata patróna și demna ta mater. Nu o aflaiu; deschiseiu cà indiscret o ușă, audiiu o voce psalmodiând în recitativă: și vĕḑuiu prin crepătura ușei un june resturnat pe un pat de byson cântând Primăvara... Eram dejà inițiat în frumusețele poesiei hellenice și urram pe puii de phanarioți que mĕ umilià în schólă qualificându-mĕ de *vlachu;* vream să am, să auḑu que-va românescu quare să semene încai à Anacreonte, și nu auḑisem nici un vers romîn de assemenea valóre. Remăsseiu uimit și mărmurit a-

www.dacoromanica.ro

scultând victoriele Amorului, metamorphosile lui Joie, descrierea câmpiei de sub Carpaţi, şi quând venişi la expressia:

«Vrăjmaşi caldi, prieteni reci»

căduiu în genuchi în pragul uşei, remăseiu în extase şi adoraţiŏ, pînŏ te sculaşi din pat, şi vei işi la uşă. Cum vĕduşi un copil în aquea posiţiŏ, şi cu lacrimele pe faţă, mĕ ardicaşi, mĕ îmbrăţişaşi: buzele talle pe a mea frunte îmi sufflarŏ spiritul şi puterea de a te înţellege, şi mĕ iubişi de attunci. Eu te adoraiu cà june, te respectaiu cà bărbat, te admiraiu şi te plânsciu cà martyr... Fost'a óre predestinat à pronunţià şi cuvêntul... nu funebru pentru tine, ci pentru noi quei remaşi a trăi, dupŏ cum ţici, mórte vie. Eatŏ-mĕ, te înţellegu şi acum, quŏci nu viiu în doliu, revestiiu vestminte de nuntă; urmedu exemplului tĕu quând îţi exprimai durerea la trecerea din viaţă a' născătórei talle şi căutând la triumphul sĕu peste lume, strigai;

Que haină négră port!?
Que pelle de balaur!?
Nu cum-va eu sunt mort?
Daţi'mi porphyră, aur.

www.dacoromanica.ro

Ai trecut acum dela mórtea vie la viaţa eternă. Permitte'mi acum şi la cărunteţe a îngenuchia cà în a mea copillărie, nu în pragul uşei, ci în pragul porţii universale, de unde se trece la viaţa fără suspinuri. Attunci te vĕduiu pe un pat de byson cântând Primăvara; acum te vĕdu addormit pe laurii tĕi, pe carrul de triumphu de pe quare îţi iei avèntul spre nemurire. Attunci te sculaşi şi mĕ ardicaşi qua să pot âmblà pe callea que o deschisesseşi; întinde'mi şi acum mâna, o sufflete fericite, precum 'ţi ai întins arripele, şi mĕ ardică dela piciórele corpului tĕu, spre a depunne cununa de lauri peste remăşiţele talle mortale, şi a strigà împreună cu toţi Românii:

Salutare, o suffletelor fericite que aţi dat viaţă Românìei!

Vii să fiă Văcărescii între Români!

Să trăiască România!

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

INSEMNARE.

Cu atât este mai delicată propunerea que avem a facce. cu quât cunóscem simţibilitatea famillei reposatului Ioan Văcărescul şi miḑlócele que possede întru a facce tot spre onórea numelui aquestui bărbat. Perderea şi dorul ânsĕ nu este numai al famillei, ci a Românieі întrege: Reposatul prin occupaţiunile şi faptele salle a voit a fi nu numai al famillei salle ci şi al Românilor în genere. Rugăm darŏ pe ţoţi ai sĕi să recunóscă şi simţirea nóstră de gratitudine şi să binevoiască a cede şi noĕ o parte din datoriele salle quelle mai sacre. Voim qua din partea nóstră a Românilor que au recunoscut meritele reposatului să offerim Museului naţional bustul de marmură al Părintelui Poesiei române. Aqueastă idee ne veni dela bustul lui Ie-

www.dacoromanica.ro

nache Văcărescul, nu cuteḑarŏm ânsĕ a ne arrogà şi dreptul aquesta que în adevĕr ar fi attins delicateţa tutulor que pórtă numele de Văcărescu, a tutulor consângilor. Românilor în genere să ni se accorde bustul Nepotului, Famillia întrégă va începe dela al Bunului.

Cu aqueastă occassiŏ deschidem o subscripţiŏ şi pentru alte doĕ busturi: al Banului Costantin Bălăceanul şi al lui George Lazăr. Fiă qua aqueste trei busturi să deviiă un început de Patheon naţional!

Nu cuteḑarŏmu a suscrie noi înainte tributul nostru de recunoşcinţă, fiind sicur quŏ onorabilul Minister al Instrucţiunii publice şi al Cultelor va fi quel d'ântêiu a suscrie o sumă proporţionată cu midlócele salle. Dupŏ aqueasta vommu suscrie noi şi amicii nostri, toţi professorii din capitală, din judeţe, toţi bărbaţii de littere şi de sciinţe, şi toţi quăror le placu astăḑi fărŏ ruşine a se numì Români. Generala Adunare apoi a representanţilor Naţiunii deschiḑênduse, va facce queea que va simţì quŏ se cuvine din partea sa.

Facem appel la naţia întrégă, la toţi

www.dacoromanica.ro

quâți sciu a citi și a scrie românesce, fiind sicuri quŏ fiă-quare simte nobila dorință de a învederà quŏ suntem o națiŏ și quŏ recnnóscem quellor que au contribuit a ne facce să simțim ast-fel. Nu è însemnător la aquest început a se vedé galbeni sau lei mulți, ci individe multe; sunt bărbați quari doresću a suscrie sute de galbeni. Ânse quâte va persóne nu compun nația. Aquì questia este de o manifestațiŏ spontanea națională, și viiă fiă-quare cu obolul sĕu să învedereḑe quŏ simte cà Român.

Suntem sicuri quŏ tóte jurnalele Românièi de dinquaci și de dincolo de Carpați vor fi de accord cu noi întru a facce appel la patriotismul Românilor și quŏ va deschide fiă-quare quâte o suscripțiŏ la scriitorul sĕu.

Fiind ânsĕ, quŏ din evenimente s'a fost paralysat suscripția que se făcusse o dată pentru George Lazăr în assemenea faptă; noi din partea nóstră rugăm pe amatori numai a suscrie lista; iar suma suscrisă să o remittă la timp și dupŏ querere sau la un comitet în adins numit,

www.dacoromanica.ro

sau mai official la Onorabilul minister al Instrucțiunii publice, (de va binevoi a luà asupră'şi aqueastă nobilă sarcină).

Suntem iar de părere quŏ dupŏ sumele adunate, mai bine să se invite aquì în capitală un artist scumptor dm quei renumiți, quare se póte inspirà şi lucrà mai fedel la faça locului, dànd figurelor phisionomia şi characterul național şi particular al fiă-quărui bărbat dupŏ faptele şi cugetătorile salle, de quât să se commande bustele în străinătate, şi să se risipéscă banii pe acolo în modul quel mai rece. Artistul apoi và puté acceptà bucuros de a devenì şi professor de sculptură în schóla de arte; şi ast-fel patru busturi, al lui Ienache Văcărescul, al reposatului, al lui Constantin Bălăceanul şi al lui G. Lazăr, să deviiă un început şi de o schólă nouă plastică, demnă de epocha nóstră.

I. Heliade R.

P. S. Părerea que euteḑăm a propune atât Guvernului quât şi Publicului suscriptor, pentru compunerea Comitetului

www.dacoromanica.ro

este qua să se compuiă în modul următor:

I. Unul din membrii Onorabilului Consiliu superior al Instrucțiunii publice qua să represente Autoritatea.

II. D. Ienache Văcărescul filiul reposatului, cà representat al Famillieĭ.

III. Unul din Domnii Artisti Pictori Români.

IV. Unul din Domnii Architecți Români.

V. Artistul sculptor quare và fi invitat 1).

Pe lungŏ aquesti cinci membri susînsemnatul se offere cu vot consultativ numai, cà unul que cunósce și viața și faptele și characterul bărbaților alle quăror busturi voim a possede.

1). Dintre Artistii sculptori renumiți în Paris cunóscem pe D. Coupon quare fiind necăsătorit și liber de legăminte, s'ar puté offerì de a visità țerrele nóstre și de a le puté fi util prin talentul sĕu eminent. Productele geniului aqestui artist sunt cunoscute în tótă França, și în Engliterra.

www.dacoromanica.ro